

Hotel OPUS, Horsens

Beretning

127. delegeretmøde 2016

FORENINGEN AF MEJERILEDERE OG FUNTIONÆRER

Mejeribrugets Udvikling

Som indledning til Hovedbestyrelsens beretning her på vores forenings delegeretmøde nr. 127 i rækken, vil jeg i år starte beretningen med et par ord fra bogen Vikingernes Guide til Forretningssucces. Teksten er hentet fra Kongespejlet, som er en af de vigtigste nordiske lærdomsskrifter. Mange af de udviklede begreber, der bruges i vores tids forretninger forklares i Kongespejlet på en enkelt måde, men med stor indsigt og klarsynhed.

Denne gamle visdom er ligesom al anden sand visdom levedygtig og til gavn for dem, som tager i mod den med åbent sind.

Da Kongespejlet blev nedskrevet var den egentlige vikingetid forbi, men vikingernes erfaringer var solid baggrund for en ny epoke. Vikingetidens mange sejlads til fjerne lande, vikingernes fremragende og unikke navigationsteknik, koblet med almen viden om sejlruiter, fremmede lande og kulturer dannede tilsammen grundlaget for den florissante og livlige handel ved Østersøen, der opstod i kølvandet af vikingetiden.

Kongespejlet siger:

Klogskab af bøger: Du skal huske, hver gang du har en ledig stund at tænke på din lærdom; især gælder det lovbøger, da det forholder sig sådan, at alle andre har mindre viden end dem, som har deres lærdom fra bøger. De som har flest beviser for deres kundskaber besidder mest lærdom.

Vær flittig: Væn dig altid til at være så flittig som muligt, dog ikke sådan at det ødelægger dit helbred.

Vær glad og venlig: Væn dig til ikke at være bedrøvet, da et bedrøvet sind er et sygt sind. Du skal altid være venlig og glad, ligevægtig og ikke lunefuld.

Hvis du vil kaldes kyndig: Der skal aldrig gå en dag uden at du lærer ting, som du har nytte og gavn af. Og du skal ikke stræbe efter at ligne dem, som finder det skammeligt at tage ved lære af andre. Betænk dette råd, hvis du vil kaldes kyndig.

Vikingerne skrev Kongespejlet (Konungsskuggsjá) omkring år 1240 og kan med rette kaldes at kigge i bakspejlet. Vi hverken kan eller skal leve som vores forfædre vikingerne gjorde, men i en verden fuld af mangeartede udfordringer, krig og ufred, fattigdom, hungersnød, flygtninge, verdenskonjunkturer på dit og dat, arbejdsløshed og økonomiske problemer i større eller mindre omfang, så tror jeg at det en gang imellem er sundt og nyttigt at dvæle lidt ved historiens og vores forfædres visdom.

Uanset at Kongespejlet er skrevet for 700-800 år siden, så er Vikingernes ord omkring lærdom, lære af andre, kyndighed, at være flittig uden at ødelægge sit helbred, at være glad, venlig og ligevægtig, gode og vigtige ord for os alle i en hverdag, hvor pulsen og tempo er højt både i jobbet og i fritiden. Livet må forstås baglæns men må leves forlæns, som Søren Kierkegaard sagde det.

Med disse visdomsord fra Vikingerne og Kierkegaard dumper vi lige ned i vores tid, i vores verden, nemlig Mejeridanmark og den globale og transparente mejeriverden, som er omkring os.

Som artiklen i Jyllands-Posten skriver, så er mælkeproducenterne ramt af den perfekte storm, ja nærmest en shitstorm kan man fristes til at sige, den gennemsnitlige mælkepris er i sommeren 2016 nået ned på et niveau på 1,85 kr. pr. kg til 1,90 kr. pr. kg standard mælk.

Vi ved alle, at der helt enkelt har været stor ubalance i mellem udbud og efterspørgsel på mælk og mejeriprodukter i hele verden.

I vores del af mejeriverdenen nemlig EU blev mælkekvoterne som bekendt afskaffet april 2015. Efter 30 år med regulering af mælkeproduktionen via landekvoter i EU, var der helt naturligt rigtigt mange mælkeproducenter, som via investeringer og øget effektivitet i primærproduktion øgede deres produktion ganske betragteligt og samlet set blev mælkeproduktionen i EU's 28 lande øget med ca. 6 mia. kg. mælk, svarende til 4% i de første 10

måneder efter mælkekvoternes afskaffelse. Samlet set en stigning som er større end den samlede mælkeproduktion i Danmark.

Som det fremgår af skemaet over mælkeindvejnngen hos de største udbydere på verdensmarkedet, så betyder det ganske meget, hvordan mælkeproduktionen i EU 28 udvikler sig, da EU 28 i 2015 sad på 47%, svarende til 151 mia. kg mælk af de 290 mia. kg mælk, som de 10 største udbydere indvejer. USA er på en andenplads med 94,5 mia. kg mælk, svarende til 30%. New Zealand er på tredjepladsen med 21,5 mia. kg mælk svarende til 7%. Øvrige indvejer 50,3 mia. kg svarende til 16%.

Hvis vi kigger dybere ind i EU's mælkeproduktion så steg indvejningen i EU 28 med små 2% i 2015, men med en utrolig stor spredning på de enkelte lande. Irland + 13%, Holland med 7%, Danmark med +3%, hvorimod Frankrig og Tyskland stort set var på 2014-niveau, altså en gennemsnitsstigning på 2% fra 2014 til 2015. Resten af verden havde en stigning i mælkeproduktionen på 1,3%. Med stigende mælkeproduktion hele vejen rundt i det globale marked, ja så bliver der kø og lave priser i mejeriernes indvejningsterminaler, om jeg så må sige.

Med en mælkepris på mellem 1,85-1,90 kr./kg og en særdeles vanskelig finansiel situation, er der helt naturligt rigtig mange mælkeproducenter, som ser sig nødsaget til at reducere produktion af mælk for at klare de økonomiske udfordringer i bedriften. Enten ved at reducere på kraftfodermængden eller ved at sende malkekøerne til slagtning.

For at understøtte bestræbelserne for at reducere mælkeproduktion har EU sat en hjælpepakke på 500 mio. EUR i søen, heraf skal de 150 mio. EUR bruges til ophørsordninger.

For nuværende er der sket en opbremsning i den danske mælkeproduktion, indvejningen til mejerierne i Danmark er i gennemsnit på et lavere niveau end forventet. For 2016 som helhed forventes en

indvejning på niveau med 2015, dog med en betydelig opbremsning i 2. halvdel af 2016, hvilket betyder at mange af de store mejerianlæg til ost og pulver har ledig kapacitet.

På afsætningssiden kender vi alle historien og konsekvenserne af den manglende efterspørgsel fra det globale marked.

Ruslands boykot af fødevarer fra EU ramte og rammer EU's mælkeproduktion utroligt hårdt, fra at være et nærmest umætteligt mejerimarked med 140 mio. forbrugere. En stigende middelklasse som før sanktionerne importerede 13% af den samlede EU eksport af mælk, 32% af EU's osteeksport og 24% af smørekspporten fra EU, så giver de lukkede grænser for EU fødevarer til Rusland genlyd i hele det globale mejerimarked. Her i sommer har Rusland forlænget importforbuddet for EU fødevarer til udgangen af 2017, som det fremgår af artiklen fra Jyllands-Posten i sidste uge er der en forventning om, at det vil tage flere år før handelsforbindelserne mellem Rusland og Vesten normaliseres. Som mejerifolk må vi konstatere, at der er long way to go før de russiske forbrugere kan nyde danske mejerivarer i stor stil.

Kina er bestemt både et spændende og udfordrende marked for mejeriprodukter. I 2015 importerede Kina 342.000 tons sødmælkspulver, hvilket er et fald på 49% i forhold til 2014. 460.000 tons UHT mælk, hvilket er en stigning på 44% i forhold til 2014. Friske tal for import af mælkepulver til Kina siger, at importen af sødmælkspulver er steget med 22% i de 2 første måneder sammenlignet med 2015.

På ostefronten er der meget at gøre i Kina, som det fremgår af de næste slides, som vi har lånt fra Chr. Hansen, så er osteforbruget pr. capita i Kina utroligt lavt.

Hvis vi kan rykke Kinas forbrug op midt på linjen til 6-8 kg ost, så er der helt givet utrolige muligheder på ostefronten.

Som det fremgår af søjlerne, så er det faktisk lykkedes at få "strong growth momentum" på Chinas cheese market. Siden 2010 til 2015 er markedet for ost udviklet til 50.000 tons, især food service udvikler sig positivt.

Kineserne lærer sig at spise pizza og burgere. Ingen tvivl om, at der er en kæmpe udfordring og behov for kommunikation, marketing og innovation, når 51% af kineserne siger at de enten ingen tradition har for ost eller siger at de ikke ved, hvordan de skal bruge ost. Der er noget at tage fat på.

Dollar-kurser og lave oliepriser giver ligeledes store udfordringer for et samlet dansk mejeribrug, som historisk har stået stærkt i Mellemøsten. Som det fremgår af artiklen, betyder den lave oliepris, at "reserverne" fosser ud af pengetankene i mange mellemøstlige lande. I Dubai betyder det nu, at der skal arbejdes og ikke soves på kontorerne.

Gæstearbejderne udgør i Saudi-Arabien 1/3 af befolkningen. I Qatar og Emiraterne er gæstearbejdernes andel syv til otte gange så mange som landenes statsborgere. Når der er problemer med finanserne, er der ikke brug for gæstearbejderne. De rejser hjem til Østen. Færre munde skal mættes med mejeriprodukter, det kommer vi helt givet til at mærke i dansk mejeribrug, som svagere afsætning og større kamp om hyldepladserne.

Arlas afrikanske satsning er ligeledes påvirket af generne fra lave oliepriser og stærk dollar. Lavere købekraft=mindre flow over hylderne for mejeriprodukter, men ingen tvivl om, at der i de afrikanske lande er et behov for import af fødevarer til en stærkt stigende befolkning. Koden skal knækkes, blandt andet via lokal produktion af detailvarer, på basis af bulk råvarer som eksporteres fra de mælkerige områder af kloden.

På vores hjemmemarked slår de lave verdensmarkedspriser ligeledes igennem. Kædernes indkøbere af mejeriprodukter har helt givet næsen presset helt imod skærmen, når der er GDT auktion, for efterfølgende at gøre deres bedste for at presse de nye prispunkter igennem på deres forretning, egne mærker/private label og udenlandske produkter er som bekendt "værktøjerne" som indkøberne aktiverer. Godt eller skidt - så er "mælk butikkernes lokkemad". Det er skidt, fordi "lokkemaden" for forbrugerne er lave priser, "mælk er mælk" er argumentationen. Her må vi jo erkende, at store dele af mejeribrug i årtier har brugt udtrykket "alt mælk i en jungle" for at drive effektivitet i produktionsledet. Godt, fordi "lokkemad" for forbrugerne giver stor omsætning og forbrug af vores produkter.

Kig lige på prissætningen -4,95 kr. pr. liter mælk og 10 kr. pr. liter vand. Som mejerifolk så fatter vi ganske enkelt ikke prissætningen af mælk contra vand i detailhandlen. Begrundelsen med, at der er for meget mælk i markedet holder ganske enkelt ikke. For i den del af verden, hvor vi lever er der uanede mængder prima prima vand i hanerne, altså masser – masser af vand ved blot at skru på hanerne. Ganske vist ikke vand i flasker, men alligevel vand i stride strømme.

Mælken har selvfølgelig den "udfordring", at den skal behandles og forbruges i et snævert tidsvindue efter udmalkningen. Og så kan mælkeproducenterne ikke skru op og ned for mælkeproduktionen med samme hastighed som vi kan for vandhanerne.

I mejerifolkens model af verden så skal prisskiltene for vand og mælk ganske enkelt byttes om!! Bestemt en stor udfordring for mejeriernes og mejeriselskabernes salgs- og marketingsfolk. Lad os her fra vores delegeretmøde sige: "go – and do it!" Når vi kigger i butikkernes reklameblade, så er der ingen tvivl om, at kæderne og vores udenlandske kollegaer har brugt de lave verdensmarkedspriser

og Ruslands krise til at presse masser af mejeriprodukter frem mod os danske forbrugere, både som mærkevarer og som privat label.

Ingen tvivl om at disse udenlandske produkter giver energi og dynamik på hylderne og gode samt spændende smagsoplevelser for os forbrugere.

Selv i metropolen Struer mærker vi Valios sats på at erobre markedsandele i Danmark. Vores lokale Fakta butik har ikke mindre end 6 forskellige Valio produkter på hylderne, om produkterne flytter sig vides ikke.

Som det fremgår af tabellen fra Landbrug & Fødevarer, så har vi i Danmark EU's højeste fødevarerprisindeks, nemlig 135,2, hvilket betyder at fødevarerpriserne i Danmark ligger 35% over EU gennemsnittet.

Med fødevarerprisindekset i mente, så har vi måske også en forklaring på, hvorfor masser af mejeriprodukter, produceret syd for grænsen, søger mod Danmark og resten af Skandinavien, vi er højprismarkedet!

Her har vi måske også en af forklaringerne på, hvorfor mange butikskæder har stor succes med at køre lande/regionstemaer som trækplaster. Spanske – portugisiske – græske – tyrkiske og Alpe-temaer giver os forbrugere masser af spændende og innovative produkter på hylderne, og producenterne får deres produkter sendt ind i højprismarkedet. Når disse landes fødevarerindeks ligger mellem 89,1 og 109,6, så er det vind-vind for producenterne og os forbrugere – sorry to say.

Fra Hovedbestyrelsens side er vi 110% enige i, at den perfekte storm har ramt mælkeproducenterne – globalt. Stormen/shitstormen er ganske enkelt en rå og brutal udvikling i det globale marked.

Ubalance mellem udbud og efterspørgsel, ingens skyld, men masser af konsekvenser for mange enkeltpersoner, mælkeafregningsprisen var i juli 2016, under det vi i 2008 kaldte historisk lavpunkt.

Da mælkeprisen bundede i 2008 havde mælkeproducenterne en relativ stor egenkapital at stå i mod med og klarede derfor skærene i første omgang. Her i 2015-2016, hvor mælkeproducenterne rammes af 2. rundes lave pris, er der ganske enkelt mindre ressourcer og penge at stå i mod med.

Derfor er bunden gået ud af landbrugets økonomi, værst for mælkebønderne, mange er gået konkurs og er gået fra hus og hjem. Flere konkurser følger helt sikkert. Mange landmænd lever på bankers og kreditinstitutionernes nåde i disse dage. Når markedet vender, må vi helt klart appellere til ansvarlighed hos banker og kreditinstitutionerne.

Som medlemmer af Foreningen af mejeriledere og funktionærer og som forening, skal vi alle have utrolig fokus på og forståelse for den komplekse matrix, som ender med at genere mejeriernes og mejeriselskabernes årsregnskab og hermed den udbetalte mælkepris til vores mælkeproducenter. Den udbetalte mælkepris er ubetinget den vigtigste KPI for alle os, som har vores daglige virke i Mejeri Danmark, uanset om vi er mælkeproducenter, mejerifolk eller ansat i de omkringliggende brancher og virksomheder, som servicerer og supporterer vores mejerier med deres mangeartede ydelser.

Når mælkeprisen rasler ned, rykker mejerierne og mejeriselskaber i alle håndtag, for herved at spare og optimere i alle led af kæden, selvfølgelig reagerer vores virksomheder på hver sin måde, når der er høj bølgegang i den globale mælkesø og kampen om kundernes gunst skærpes. Mejeriernes og mejeriselskabernes valgte fokusområder og markedspladser betyder uendeligt meget for reaktionsmønstret, når krisen kradser. Om man er lokal eller global spiller, så får det utrolig stor indflydelse, når fødevarerprisindeks i Danmark er 135,2 og landene

omkring os har et fødevareprisindeks i spændet 104 – 167.

Som følge af kampen og konjunkturerne på det globale marked iværksatte Arla Foods lige efter årsskiftet en omfattende spare/effektiviseringsplan, som hvert år frem mod 2020 skal skære 750 mio. kr. af omkostningsbasen, således at der ved udgangen af 2020 er opnået en besparelse på 400 mio. Euro. Arlas sparekniv ramte blandt 500 funktionærer ud af ca. 7000 globale funktionærer i virksomheden. Rigtig mange stillinger blev og bliver skåret bort, der omstruktureres og omlægges rigtig mange jobfunktioner. Mange centrale funktioner rammes af omlægning som følge af "One"-strukturen blandt andet "One" Supply Chain. Som bekendt har Arla ligeledes valgt at reducere investeringspuljen med 1/3-del i foreløbig 2 år (2015-2016) for herved at styrke den kortsigtede økonomi.

En så drastisk reduktion af investeringerne mærkes naturligvis med stor kraft hos Arlas mangeartede leverandører.

Når Arla "bremser" så kraftigt i økonomien, både driftsmæssigt og investeringsmæssigt og reducerer funktionærstaben med 500 personer, så giver det store konsekvenser for mange af vores foreningsmedlemmer. Vores medlemmer oplever afskedigelser, megen usikkerhed, stramninger, besparelser hele vejen rundt, projekter som stopper eller sættes i bero. Som forening forsøger vi at gøre vores bedste for at afbøde konsekvenserne for os medarbejdere, når vi rammes af sparekniven på den ene eller anden måde. Ingen er i tvivl om, at afskedigelse er den ubetinget værste konsekvens for den enkelte, når virksomhederne svinger sparekniven. Som forening og kollegaer skal vi i samarbejde gøre vores bedste for at få berørte kollegaer videre i arbejdslivet, sådan er det!!

I den anden ende af skalaen, om jeg så må sige, er meldingen klar og tydelig fra Poul Johannes – "Ingen krise i Thise". Thise melder om solid fremgang

for både omsætning og bundlinjeresultat. Af dagspressen fremgår det ligeledes, at Mammen Mejerierne og Nordex Foods i det forgangne mejeriår har opnået særdeles gode resultater. For Mejeridanimark som helhed er det bestemt godt og energigivende, at der er lyspunkter og optimisme i dele af mejeribruget i en utrolig svær tid.

Fra Hovedbestyrelsens side mener vi klart, at stor forståelse og indsigt i markedsforhold, prisdannelse, trends, politiske og handelspolitiske forhold, mejeriverdens udvikling både globalt og i Mejeridanimark er et væsentligt element i at være dygtige og engagerede ledere, funktionærer og specialister i den danske mejeriindustri.

Når vi som ledere og funktionærer har den rette forståelse for matrixen, der giver vores hverdag i mejeriverdenen, så kan vi helt klart være væsentlige bidragsydere til at sikre dansk mejeriproduktion en fremtrædende plads på verdenskortet. Vi vil ligeledes være bedre og mere synlige ledere for vores medarbejdere på alle niveauer, når vi på en nærværende, forstående og engageret måde skal have den rette dialog med vores medarbejdere omkring, hvad der rammer os som medvind eller modvind, når vi skal sikre konkurrencekraften, kvaliteten og udviklingen af vores produkter og virksomheder, til fælles bedste for mælkeproducenterne og os medarbejdere, hvor vores benefit helt klart skal være gode, sikre og spændende arbejdspladser.

Gode, sikre og spændende arbejdspladser får vi som medarbejdere, når KPI'en mælkeprisen til enhver tid har et niveau, som giver mælkeproducenterne mulighed for at drive en rentabel bedrift, opbygge egenkapital, samtidig med at bedriften udvikler. Landmanden skal også have en god, sikker og spændende arbejdsplads og arbejdsdag.

Når mælkeproducenterne har de rette forhold til at udøve deres erhverv, har vi som medarbejdere den største sikkerhed for vores jobs uanset hvor vi arbejder på mejerierne eller i mejeriselskaberne. Et

stabil eller helst stigende flow af høj kvalitetsmælk frem mod mejerierne er vores sikkerhedsnet for gode, sikre og spændende arbejdspladser i en dynamisk mejeriverden.

Uanset om de danske mejerier og mejeriselskaber arbejder på det globale, lokale eller både-og marked, så er der ingen tvivl om, at KPI'en prisindekset på den toneangivende råvareløn for mejeriprodukter Global Dairy Trade, i daglig tale GDT er blevet et tal, som man følger med stor opmærksomhed og har kæmpe stor respekt for, samtidig med at man skal have fødderne plantet solidt i startboksen, når der sker bevægelser på GDT-børsen, for at have den rigtige position, når pilen kører op eller ned. GDT-priserne påvirker ganske enkelt prisdannelserne på alverdens mejeriprodukter i de lande, hvor man har et frit og åbent marked. GDT giver basisprisen på mælken værdistoffer, fedt/protein/laktose/mineraler. Efterfølgende sker der en prisdannelse for de enkelte produkter og produktkategorier, afhængig af mælken oprindelse/specialmælk såsom øko-GMO-fri osv./kvalitet/forædlingsgrad/innovation og sidst men ikke mindst udbud og efterspørgsel i de enkelte produktkategorier.

Som danske mejerifolk skal vi ganske enkelt lære at forstå, at vores verden på den ene eller anden måde styres af 3 KPI'er, hovedKPI'er kan man næsten sige:

- GDT priserne
- Mælkeprisen til mælkeproducenterne
- Mælkemængden, som når frem til mejerierne.

For at gøre "prøve" på sammenhæng mellem 2 af hovedKPI'er, har vi fra Hovedbestyrelsens side kørt kurverne over Arlas mælkeafregning sammen med GDT-prisindekset for perioden april 2013 til juni 2016. Som det ses er der over en 3 års periode en ganske pæn sammenhæng mellem GDT-indekset og Arlas afregningspris. Altså "bestemmer" GDT-

prisindekset, hvordan mælkeprisen bliver i Danmark, næsten. Og hermed mælkeflowet frem til mejerierne.

Den enkelte mælkeproducent har ingen indflydelse på GDT-prisdannelsen, der hvor mælkeproducenten kan påvirke egen bedrifts økonomi er ved stor dygtighed og lidt held at sikre effektiviteten i produktion på gården.

Dan Skødeberg producerer et kilo mælk til 1,85 kroner og Seges analyse viser, at de dygtigste landmænd tjener penge i selv de dårligste år, mens de svageste landmænd taber penge selv i de bedste år.

Den bedste tredjedel af mælkeproducenterne forventes at få et årligt overskud på 420.000 kr. og den dårligste tredjedel ventes at få et underskud på -958.000 kr. i gennemsnit. En forskel på små 1,4 mio. kr. om man ligger i øverste eller nederste tredjedel. Med Dan Skødebergs produktionspris på 1,85 kr. pr. kg og Seges analyse af indtjeningsspændet i mente, så er der bestemt en fremtid for en stor og stærk dansk mælkeproduktion og et stærkt og alsidigt mejeribrug.

Inden for de sidste uger har GDT-prisindekset bevæget sig i den rigtige retning set med mejeribrugets øjne, inden for de sidste 6 uger er gennemsnitsprisen på mejerivarer steget med 30%, et ganske stort og vigtigt spring i den rigtige retning for mejeri-GDT.

I begejstringen skal vi lige huske, at 30%-stigningen er på toppen af en særdeles lav pris. De sidste ugers prisstigninger på GDT trækker store overskrifter, Globale mælkepriser tordner i vejret.

Positive signaler fra GDT betyder som bekendt stigning i afregningspriserne til mælkeproducenterne. Arla forhøjede i september afregningsprisen til mælkeproducenterne med 9 øre og per første oktober med yderligere 15 ører pr. kg. Som et nyt for-

ædlingstillæg har Arla ligeledes her i efteråret besluttet at give et tillæg på 1 Eurocent - 7,5 øre pr. kg. mælk, der leveres fra køer som fodres med GMO-frit foder. Fra Arlas side er der for nuværende et økotillæg på ca. 1,2 kr. pr. kg mælk, her er det værd at bemærke, at økopriser har holdt sig på et relativt højt niveau her i GDT lavprisperioden grundet en stærk stigende efterspørgsel. Igen et klart og tydeligt eksempel på, at udbud og efterspørgsel er den tunge sten på vægtskålen, når prisdannelsen sker.

Som det fremgår af artikler fra Landbrugsavisen, så er premiumprisen for økomælk med til at give smil på læberne hos Per Hørlyck og Hans Erik Jørgensen. En halv million mere på bundlinjen, når det ikke er væsentligt dyrere at producere et kilo mælk økologisk en konventionelt. Bestemt snak der er til at forstå.

Økotillæg og nu også GMO-frit tillæg for mælk er helt klart et signal om, at værdiforædling i producentledet er med til at sikre en positiv distance på økonomien i forhold til GDT-priserne, når mejeriprodukterne skal prissættes i forhold til forbrugere og deres præferencer.

Som bekendt har Storbritannien haft deres Brexit-afstemning her i sommer, hvor 51,9% af Storbritanniens afgivende stemmer sagde nej tak til fortsat medlemskab af EU. For nuværende er der ikke optakt til formelle forhandlinger om Storbritanniens udtræden af EU. Udtrædelsesforhandlingerne kan først startes, når briterne beder om det. Artikel 50 skal så aktiveres. I henhold til artikel 50 har man så op til 2 år til at få Brexit forhandlet på plads mellem parterne. For dansk erhvervsliv og danske arbejdspladser er der rigtig meget på spil.

Som det ses af skema fra Danmarks Statistik omkring Danmarks vareeksportmarkeder var Storbritannien vores tredjestørste eksportmarked med en samlet vareeksport på 48,1 mia. kr. svarende til

7,8% af den samlede danske vareeksport. Den danske fødevareklynge eksporterede i 2015 for 13 mia. kroner til Storbritannien heraf udgjorde fødevarer 11,7 mio. kroner. Disse tal fortæller med alt tydelighed, hvor vigtig de britiske kunder er for danske mejerier og slagterier.

For den danske mejeriindustri eksportflagskib Lurpak udgør markedet i Storbritannien suverænt langt det største marked. Man kan vel nærmest sige, at markedet i Storbritannien er knald eller fald for Lurpak og hermed en kæmpe indtjening for dansk mejeribrug.

Landbrug & Fødevarers økonomiske analyse af Brexit-status to måneder efter afstemningen siger, at Brexit-afstemningen har haft umiddelbare politiske og økonomiske konsekvenser i Storbritannien. David Cameron er trådt tilbage, og det britiske pund er faldet med 10% siden afstemningen, nemlig fra 9,7 kr. til 8,65 kr. Uden for Storbritannien er der ikke klare tegn på, at det britiske afstemningsresultat har påvirket økonomien samlet set. Følgerne af en 10% svækkelse af pundet og svækkede vækstudsigter skønnes at give et tab i størrelsesordenen ½ til 1 mia. kr. årligt for fødevareklyngen – "so fare" er eksportindtjeningen stort set på normalt niveau. Dette tilskrives afdækning af valutakursrisikoen og længerevarende kontrakter for samhandel.

Ingen ved hvad der kommer til at ske som følge af Brexit før de egentlige udtrædelsesforhandlinger påbegyndes. EU's handelskommissær Cecilia Malmström er hård i filteren og har udtalt "first you exit then you negotiate".

Med disse ord i mente er der vel ikke noget at sige til, at Løkke og Claus Hjort ser bekymret ud på vegne af os danske mejerifolk. Storbritannien er et stort og vigtigt marked for vores mejeriprodukter, vi må tro og håbe det bedste!

Nær eller fjern, uanset hvad så må vi erkende, at der er udfordringer for Mejeridanmarks eksport,

når vi skal afsætte 2/3 af vores produktion uden for landets grænser. Heldigvis afsættes langt den største del af vores eksport af mejeriprodukter inden for EU's grænser. Med op til 2/3 af vores eksport gående i retning af andre EU-lande, hvor vi har økonomisk og politisk stabilitet, selvfølgelig med lidt bølgegang af og til, samt fri bevægelighed for vores mejeriprodukter, så har vi basis på plads til at stikke næsen frem på de mere fjerne og usikre markeder. Med en forventning om måske op til 1 mia. kg mælk mere i Danmark frem mod 2020, selvfølgelig med en opbremsning her og nu grundet de ekstreme priser, ja så skal vi have flere af vores mejeriprodukter frem til nye markeder og andre kundegrupper. Derfor møder vi også udfordringer såsom Ruslandskrisen, Kina stop, konsekvenser af høj/lav oliepriser, valutakurser osv. I EU og på vores hjemmemarked kan vi som borgere ganske enkelt ikke "æde og drikke" os igennem den forventede mælkesunami her efter ophævelsen af mælkekvoterne. Et samlet dansk mejeribrug skal mestre kunsten at ride på mælkebølgen og ikke lade os oversvømme af mælken og bekymringer. Når det blæser skal vi sætte vindmøller op og ikke bygge læskærme.

Men der er udfordringer når vi skal finde 15-20 mio. munde til vores eksport af mejeriprodukter, som militærstrateg Peter Viggo Jacobsen fra Forsvarsakademiet siger i en artikel i Landbrugsavisen så skal danske fødevarer virksomheder passe på ustabile markeder. Der kan opstå masser af bølve og statskollaps i store dele af verden. Som svar til militærstrategen siger Danish Crown og Arla Foods nærmest med en røst, det er jo der de nye vækstmuligheder er, vi forholder os til risici, men der er forskel på at være frygtssom og agtsom. Hvis man garderer sig 100%, går man også glip af gode markeder. Vi skal være hvor vækstpotentialet er. Selvfølgelig med stærk fokus på vurderinger, som ministrier og ambassader laver omkring markedernes stabilitet og medarbejdernes sikkerhed.

Når talen falder på medarbejdernes sikkerhed kan vi fra Hovedbestyrelsens side sige, at vi med stor tilfredshed og anerkendelse kan se, at der er sket et stort "step change" omkring medarbejdersikkerhed, når der arbejdes i felten. Stor ros til Arla for at have oprettet en "sikkerhedsafdeling", som tager hånd om udarbejdelse af politikker på området samt uddannelse og træning af medarbejdere, som skal rykke i felten for at få vores produkter solgt. Dansk mejeribrug er vant til udfordringer på eksportmarkederne gennem historien. Selvfølgelig løbende små og store udfordringer fra markedspladsen, men også nogle store hug om jeg så må sige. Hvem husker ikke Muhammed-krisen for en 10 år siden, eller endnu længere tilbage, hvor dansk mejeribrugs eksport af Feta ost til Iran brød sammen.

Da det gik bedst blev der vel eksporteret ca. 80.000 tons Dansk Feta til det iranske marked om året, på daværende tidspunkt havde det iranske marked kolossal betydning for Mejeridanmark. Alle ventede spændt, når der blev forhandlet kontrakter med den iranske stats indkøbsorganisation og der efterfølgende skulle åbne rembourser. Alle mand i fetabranschen var af huse, når de store køleskibe nåede frem til Esbjerg for oplastning af 6-8000 tons feta til det iranske marked på ganske få dage. Parolen var få læsset i en fart, få lastelugerne lukket, så dansk mejeribrug kunne få pengene for produkterne ind på kontoen. Fetaeventyret i Iran var stor for dansk mejeribrug, dygtige danske mejerifolk med Jens B. Kjær i spidsen fik i samarbejde med maskinproducenterne og andre godtfolk udviklet nye produktionsmetoder til fetaproduktion. Med nutidens sprogbrug skete der et kæmpe "step change" i fetaproduktionen, da UF-anlæg og direkte fyldning af fetadåserne blev rullet ud på de danske fetamejerier.

I et historisk perspektiv et kæmpe skridt for dansk mejeribrug. Der blev bestemt taget chancer i fetaeventyrets velmagtsdage. Jens B. Kjær og andre gode kollegaer tog store chancer med de nye og

uafrøvede produktionsmetoder, såsom ultrafiltrering og direkte fyldning, samtidig med at markedet i Iran opdyrkes. Der blev taget chancer, også store chancer for at nå igennem med fetaens "step change" eller "game change". Set med militærstrategens øjne, så var Feta-satset og det efterfølgende eventyr et kæmpe sats og indsats på et ustabil marked. Fetaeventyret i Iran holdt ca. 15 år, det politiske klima i Iran tog dramatiske forandringer, dansk mejeriekspor til Iran blev nærmest nulstillet på en ganske kort årrække.

Dansk mejeribrug tjente store summer i Iran, der blev udviklet på alle fronter, der blev satset og taget chancer. Ved et tilbageblik må vi konstatere, at det iranske fetamarked forsvandt som dug for solen, men dansk mejeribrug vandt utroligt meget igennem fetaeventyret. Masser af penge i kassen, nye produktionsteknologier og teknikker, fundamentet for et stort og stærkt dansk mejerimarked i resten af Mellemøsten blev lagt, nye produkter så dagens lys, modernisering og industrialisering af den danske eksportproduktion så sin begyndelse. Dansk mejeribrugs og maskinindustriens forspring på hele membranfronten er ligeledes et barn af fetaeventyret. Hele dansk mejeribrug er ved at trænge til en ny "blockbuster", derfor vil vi fra Hovedbestyrelsens side opfordre til at alle kvinder og mænd i hele mejeriindustriens værdikæde går i tænkeboks og efterfølgende action mode for at få et nyt eventyr sat i søen. Tiden er inde til at tage en chance, måske en stor chance uden at være dumdrigtig. Selvfølgelig har lidt også ret, er vel fair at sige.

Alle os ansatte i dansk mejeribrug, ja i hele den danske fødevareklynge er utrolig afhængig af hinanden og af det omkringliggende samfund og vores medborgere. Som fødevareklynge skal vi være synlige på radaren hele vejen rundt, vi skal have støtte og support til at udvikle fødevareklyngen til fælles bedste for hele samfundet. Som fødevareklynge og

ansatte i fødevareklyngen skal vi alle som stærke ambassadører for vores branche og fødevareklynge gøres os fortjent til omverdenens anerkendelse og support for herved at sikre fremdrift og udvikling. Som branche må vi aldrig springe over, hvor gærdet er lavest for at hive billige point hjem, vi skal til enhver tid gøres vores bedste for at sikre vores kunder og forbrugere sunde og sikre fødevarer, som er produceret under bæredygtige forhold med minimal eller faldende miljøbelastning og selvfølgelig produceret af medarbejdere og kollegaer, som er ansvarlige og veluddannede, samtidig med at de har gode, sikre og sunde arbejdspladser.

Fra Hovedbestyrelsens side har vi med stor interesse fordybet os i Landbrug & Fødevarers Fakta om Erhvervet 2015 – Fødevareklyngen som binder Danmark sammen, rigtig spændende læsning, masser af tal og spændende oplysninger og viden.

Martin Merrild og Karen Hækkerup får 110% opbakning fra Foreningen af mejeriledere og funktionærer, når de i sidste afsnit af indledningen siger: Danmark skal blive ved med at være et af verdens bedste lande at leve i. I jagten på denne vision bør fødevareklyngen efter vores mening indtage en central position.

Fremhævet siger artiklen ligeledes, at Fødevareklyngen også i fremtiden vil være med til at skabe sammenhængskraft i hele Danmark.

Spot on – præcist det som vores forening har arbejdet for og med siden stiftelsen i 1887, alle skal med – der skal være plads til alle – i fællesskab er vi stærke – der skal udvikles og tilpasses i en løbende strøm – sammenhængskraft og samarbejdes.

Kig på kortet over vores stolte land. Fødevareklyngen binder Danmark sammen. Som mejerifolk skal vi via fødevareklyngen skabe vækst i og til vores samfund. Ved at virksomheder og branchen ser sig som en samlet fødevareklynge, bliver der tale om en helt anden dimension af synlighed og hermed et

væsentligt stærkere fundament for at indgå i debatten på alle niveauer, for herved at være med til at sætte retningen for vores samfund og vores erhverv her og nu og i fremtiden.

Lidt fakta:

172.000 medarbejdere i fødevareklyngen

I yder- og landkommuner beskæftiger fødevareklyngen ca. 12% af det samlede antal beskæftigede 152 mia. kr. i eksportindtægt fra fødevareklyngen. Hermed er klyngen et af Danmarks vigtigste eksporterhverv med en andel på 25% af Danmarks samlede vareeksport.

Mejerieksporten har en værdi på 16,8 mia. kr. svarende til 11% af fødevareklyngens eksport. Osteeksporten alene står for ca. halvdelen af mejerieksporten.

Fødevareklyngen bidrager med 51 mia. til Danmarks handelsoverskud.

Investeringerne i fødevareforskning beløber sig årligt til godt 3 mia. kroner.

Der findes 50 forskellige landbrugs- og fødevareuddannelser i Danmark – 20.000 unge er i gang med en landbrugs- og fødevareuddannelse.

10 % af den indvejede mælk er økologisk. 2.550 bedrifter er økologisk svarende til 6,7% af alle danske landbrugsbedrifter.

Både mejerier og slagterier ønsker at øge den økologiske produktion. Arla har meldt ud, at de ønsker at øge indvejsningen med 150-200 mio. kg.

Danish Crowns økologiske forretningsenhed Friland ønsker at øge den økologiske tonnage med 15-20% pr. år i kommende år.

10% af danskernes indkomst bruges på fødevarer. For 40 år siden blev 18% af indkomsten brugt på fødevarer.

Madspildet i Danmark anslås til ca. 717.000 tons pr. år, heraf kommer 260.000 tons fra husholdningerne, 163.000 tons fra detailhandlen, 133.000 tons fra os selv, altså fødevareindustrien og 100.000 tons fra primærproduktionen. I alt koster madspildet os danskere 11,6 mia. kr. årligt.

Rigtig mange spændende artikler og tal er der i L&F 2015 rapport Fakta om erhvervet. Rapporten kan hentes på nettet hos Landbrug og Fødevarer.

Som mejerifolk, som en del af fødevareklyngen, mener vi fra Hovedbestyrelsens side bestemt, at vi en kort stund kan rette ryggen og med en vis stolthed sige, at vi som branche og medarbejdere yder et ganske pænt bidrag til at holde hjulene i sving i vores samfund. Alt er ikke perfekt, men der er stor vilje til forbedringer og optimeringer i klyngen, når de rette vilkår er til stede.

Lad os her fra delegeretmødet støtte stærkt op omkring de mangeartede aktiviteter, der sættes i søen for at sikre væksten i fødevareklyngen til gavn og glæde for samfundet lokalt og globalt. Som medarbejdere er vi mejerifolk klar til at gøre vores pligt og kræve vores ret, vi vil yde og siden nyde præcis som vores forfædre vikingerne gjorde.

Udfordringer er der bestemt for vores sektor. Der er til stadighed et stort behov for nytænkning og innovation for at sikre vores branches going forward, krisetid eller ej.

Super godt er det derfor at se, at L&Fs formand Martin Merrild klart og tydeligt melder ud at: Krisetid betyder ikke, at vi kan stoppe med at udvikle os. Samtidig med at formanden for Mejeriforeningens bestyrelse Steen Nørgaard Madsen siger, at danske mælkeproducenter kunne øge produktionen med to milliarder om året, hvis de bare fik lov og rammebetingelserne for primærproduktionen blev forbedret. Med udtalelserne fra de 2 gange formænd Martin og Steen i mente, så er vi fra Hovedbestyrelsens side rigtig fortrøstningsfulde omkring retningen for dansk landbrugsproduktion og mælkeproduktion i særdeleshed. Selvfølgelig skal økonomi og rentabiliteten på bedrifterne i et helt andet gear end det nuværende slæbe gear. Det forstår og respekterer vi alle.

Selv i krisetiden skal vores ledere og ejere af mejerierne og mejeriselskaberne have mod og tanker til at sætte nye projekter og strategier i søen – mælkesøen. Ingen tvivl om, at de forhåbentlig stigende mælkemængder skal håndteres i en dansk mejeriverden, hvor der i den ene ende af skalaen produceres "mainstream" produkter, som har sundhed og fødevarer sikkerhed i højsæde, samtidig med at produkterne er affordable for alle de nye forbrugere, der er på de nye markedspladser. I den anden ende af skalaen skal vi være utroligt innovative og kreative for at nå de kvalitetsbevidste forbrugere med stor købekraft i vores del af verden.

Ingen tvivl om at forbrugerne og kæderne i vores del af verden vil sætte fuld speed på kravene omkring deres fødevarer. Dyrevelfærd og økologi er det nye sort, siger Dava Foods, det tidligere Hedegaard Foods. Her skal vi lige huske, at mange af butikskæderne udfaser buræg fra deres sortiment i løbet af det næste års tid. Mange forbrugere kigger i retning af "nærhed" for råvarerne, med nærhedsprincippet i højsædet, er der mange forbrugere som føler, at de har mere kendskab til værdikæden. Man føler sig mere trygge ved produktionsformerne, kvaliteten, miljøet og sidst men ikke mindst kendskabet til de mennesker, som har deres fødevarer i hænderne. Nærhedsprincippet er helt klart forbrugernes stille protest i mod en for dem uigennemsigtig værdikæde, produkternes frie bevægelighed på godt og ondt og de store kæder og producenters styring af markedet.

Berettiget eller uberettiget, ingen tvivl om, at vi skal bruge tid og kræfter på at forstå kundernes krav og forventninger. Her skal vi som producenter huske, at fødevarerprisindekset i Danmark er 135,2 og landene omkring os har et indeks i spændet 104 til 167. Her skal vi som branche huske at "money talks", høje priser høje krav, vel egentlig meget fair.

Spændende bliver det ligeledes at følge Arlas nye initiativ omkring premiumpris for mælk fra besætninger, der fodres med GMO-frit foder, ja der sker meget i primærproducentledet i disse år.

Henover årsskiftet lancerede Arla deres nye 2020 strategi, hvor fokus bliver rettet mod seks markedsregioner og otte mejerikategorier, et stærkt signal omkring Arlas prioritet frem mod 2020.

En af de otte mejerikategorier er mælkebaserede drikke. Her vil Arla frem mod 2020 sælge produkter for 5 mia. kroner, måske et nyt eventyr med brus i, hvem ved.

Them Andelsmejeri investerer i bedre mælk på gårdene. Alette Algreen-Ussing forklarer, at tankerne bag celletalsprojektet er, at lavt celletal er et udtryk for kosundhed. En høj kosundhed giver lavt sygdomstryk i besætningen. Mælken har højere værdi for mejeriet, mindre ressourcer forbruges i forædlingsprocessen og endelig smager slutproduktet – osten – langt bedre, når råvarens kvalitet er i top. Klart en vind-vind case. Køerne får det bedre, høj kosundhed og forbrugerne får langt bedre The-most. Bedre økonomi for mælkeproducenten, når der leveres mælk med et celletal på 100.000 imod landsgennemsnittet på 220.000 celler. Måske et nyt Them-eventyr.

Thise er klar til verdenspremiere på nye grubeoste. Efter 26 uger i kalkgruberne i Hjerm præsenterede Thise i januar måned offentligheden for deres nye Grubeost. Mogens Jensen fra Thise Mejeri fortæller, at de første sendinger af den nyudviklede Grubeost går til Sverige, nærmere bestemt ICA, som har 1300 butikker. Os danskere må vente med at nyde osten, indtil produktionen kommer op i et højere gear. Den friske vesterhavsvind og mælken omkring Bovbjerg fyr har blæst Thises Vesterhavssost op til nye højder. Den gode historie og godt mejerihåndværk har gjort det nødvendigt at øge kapaciteten i Thises Bovbjerg ostelager fra 20.000

ost til 50.000 oste. Bestemt en god historie, godt at Thises succes med Vesterhavsosten drypper lidt på lokalområdet i og omkring Bovbjerg via en sponsoraftale, hvor Thise bliver hovedsponsor på Bovbjerg Fyr i en treårig periode. Bestemt et osteeventyr for Thise Mejeri.

For Mammen Mejerierne peger pilen bestemt også i en spændende retning. Et helt nyt mejeri i Mammen er gået i produktion her i foråret, et forsøgsmejeri i Søvind Mejeri, køb af Klovsborg Mejeri, indvejning af 160 mio. kg. mælk til gruppen fra landmændene omkring Viborg og en næsten fordobling af nettoresultatet fra 14 mio. kr. i 2014 til et 2015-resultat på 27 mio. kr. Det må da siges at være et Mammen Osteeventyr. Bestemt ikke noget at sige til, at Lars Staunsbæk og Jørgen Bertelsen har et lille smil på læberne.

På salgs- og markedsføringssiden ser vi også en del nye og spændende initiativer. Rema 1000 sætter stor fokus på deres medejerskab af Gram Slot og salget af Gram mælk og andre produkter fra slottet. Spændende og velfortjent opmærksomhed får familien Brodersen fra Gram Slot, når de er på landsdækkende tv-kanaler med livets gang på slottet. Bestemt en engageret familie. Det oplevede mange af os, da vi for et par år siden holdt kredsudstilling hos familien Brodersen i Gram.

Af dagspressen er det ligeledes fremgået, at Naturmælk har indledt et tættere samarbejde med Føtex-butikkerne og det samme gør sig gældende for Endrup Andelsmejeri, som har indgået et tættere samarbejde med Coop omkring et syrnnet sortiment. Måske ser vi snart vores dirigent Leif på de landsdækkende tv-kanaler med livets gang på Naturmælk Vi glæder os Leif.

I den anden ende af landet, nemlig i det nordjyske, har driftige mejerifolk på Ingstrup Mejeri og Malthe Holst på Vrejlev Kloster gået all in i et gårdmejeri, som kun indtager mælk fra Vrejlev Kloster. 4,5 mio. kg. mælk forarbejdes på gårdmejeriet i Ingstrup

som single mælk. En mand/landmand – et mejeri og 400 køer, et spændende koncept, hvor mejeriets medarbejdere, Malthe Holst og eksterne investorer har et økonomisk forpligtende samarbejde. Bestemt et eventyr fra det nordjyske.

En spændende udvikling er det bestemt også, at 1200 landmænd som blandt andet Malthe Holst har valgt i større eller mindre grad at stå for egen afsætning. Tal fra Seges viser, at de ca. 1200 business-bønder afsætter for ca. 900 mio. kr.

Ener skaber liv i Nordjylland, med disse ord ser vi et Ryå Is eventyr på Aabybro Mejeri. Et iseventyr som tog sit afsæt, da Kærgården blev lanceret på det danske marked og familien Lindhardt følte sig truet på sit levebrød, så foreslog Niels Henrik Lindhardt sine forældre, at de skulle udvikle isene og islagkager. Som sagt så gjort, Ryå Isen blev udviklet, et succesfuldt ismejeri så dagens lys. I dag har Aabybro Mejeri 15 faste medarbejdere på lønninglisten, Ryå Is er i dag et stærkt brand inden for High end is. Med Niels Henrik ved roret er Aabybro Mejeri med Ryå Isen blevet et stærkt og værdsat aktiv for lokalområdet. Bestemt et eventyr. Lige lidt reklame: Lindhardts bog "Mejeriet", en spændende og nærværende fortælling omkring livets gang på Aabybro Mejeri, inde og ude, stort og småt, en bestemt spændende læsning.

I januar 2015 udtalte Arlas Peder Tuborgh, at 2015 bliver et år, som vi bare skal igennem. Her fra vores delegeretmøde må vi konstatere, at Tuborgh fik så inderligt ret. Men vi må desværre konstatere, at hvis 2015 var slemt for mejeribruget, så må vi her i efteråret 2016 med store rynker i panden konstatere, at 2016 bliver meget værre. Katastrofal økonomi for mælkeproducenterne og store besparelser i Arla med heraf følgende fyringsrunder er det som vi vil huske mejeriåret 2016 for. Men heldigvis peger GDT'en i den rigtige retning i disse dage, så forhåbentlig vil mejeribruget opleve 2017 som et år

med medvind. Rigtig meget medvind er det vi har brug for, for at sikre og konsolidere økonomien hos mælkeproducenterne og hermed gode, sunde og sikre arbejdspladser for os medarbejdere.

Trods blodrøde tal er der heldigvis stor virketrang og mange aktiviteter, som sættes i søen hos mejerierne og mejeriselskaberne. På Hovedbestyrelsens vegne vil vi gerne sige alle aktørerne i dansk mejeribrug tak for alle de mangeartede aktiviteter og initiativer, som sættes i søen for at udvikle et stærkt, spændende og alsidigt dansk mejeribrug – vi skal og vil være på vinderholdet!

Når vi lader blikket falde på Mælkeritidendes kort over Mejeridanmark 2016 kan vi konstatere, at kortet ”næsten” er et genoptryk af 2015-kortet, idet vi ikke har set mejerier eller driftssteder, som er lukket siden sidste delegeretmøde, trods branchens økonomiske pres. Som det fremgår af kortet er der i Danmark i underkanten af 60 driftssteder. Disse er fordelt med 27 driftssteder i Arla Foods, 8 andelsmejerier, 20 privatmejerier, hvoraf 10 har en større produktion samt 6 iscremeproducenter.

Som følge af branchens økonomiske krise er der helt naturlig en vis opbremsning i investeringslysten hos mejerierne og mejeriselskaberne og derfor er det ”tyndet ud” med større projekter i Mejeridanmark. Fra Bornholms Andelsmejeri er det meldt ud, at de på solskinsøen vil investere 30 mio. kr. i udvidelse af produktionsudstyret og lagerfaciliteten. En del Arla-driftssteder har sat gang i investeringerne i biogasmotorer og el-generatorer, som følge af Arlas miljøstrategi og lidt til bundlinjen.

På de mere indre linjer har driftsstederne selvfølgelig gang i masser af store og små projekter for at sikre den fremadrettet udvikling af anlæggene, således at anlæggene kan sikre deres plads på Mejerikortet på bedste vis.

Store eller små projekter, så kræver de en indsats. Til foreningens medlemmer som på ene eller anden

måde er involveret i projekterne skal der lyde en stor tak for indsatsen og god vind.

Medlemsforhold

Punktet medlemsforhold vil vi fra Hovedbestyrelsens side indlede med status på beskæftigelsessituationen for foreningens medlemmer.

Ud over det vi kan betragte som ”normal mobilitet” i vores ansættelsesforhold, det vil sige ansættelser opsigelser, pension og jobskifte, mærkede mange af foreningens medlemmer konsekvenserne af den økonomiske krise i mejeribrug, samt heraf følgende justeringer af organisationerne og strategiske fokusområder. Fra foreningens side oplevede vi at tilpasningerne af organisationerne og hermed følgende opsigelser ramte bredt, lige fra mejeriernes produktionsafdeling, til støtte- og supportfunktionen samt administrationerne, selskabernes centrale funktioner og hovedkontor samt de omkringliggende industrier.

Som før omtalt besluttede Arla Foods sig for at reducere bemanningen i funktionærområdet fra 7000 til 6500 stillinger world wide. En reduktion på 500 FTE’er, det kan bestemt mærkes og giver konsekvenser. Nærmest samtidig varslede DuPont i Brabrand afskedigelser af 90 medarbejdere og SPX i Silkeborg om organisationstilpasninger med heraf følgende afskedigelser. Fra foreningens og sekretariatets side forsøger vi altid om muligt at blive tidligt involveret, når der varsles afskedigelser i større eller mindre omfang, for herved at forberede vores medlemmer til for de fleste en heldigvis uvant situation, som i værste fald kan føre til afskedigelser. Når sekretariatet kommer på banen, sikrer de sig, virksomhederne kender og følger gældende regler, lov og overenskomster, som er gældende ved større afskedigelser.

Her skal bestemt medgives, at det er svært stof, når der skal gennemføres større afskedigelser, heldigvis oplever vi fra sekretariatets side, at der blandt

parterne er en stærk fælles vilje til at få det bedste ud af en særdeles vanskelig og træls situation.

I de konkrete opsigelsesrunder heri foråret hos Arla og DuPont var sekretariatet på banen med infomøder for de berørte eller potentielt berørte medarbejdere. Hos Arla Foods i Viby blev der afholdt 2 infomøder og hos DuPont i Brabrand blev der afholdt 1 møde.

På informationsmøderne fik de berørte medlemmer information og rådgivning om gældende regler på området samt selvfølgelig svar på konkrete spørgsmål gældende for ens egen situation. Efterfølgende er telefon og maillinjerne til sekretariatet selvfølgelig åbne, dag og nat for at sikre den nødvendige støtte og opbakning i den vanskelige situation. Fra sekretariatets side er det oplyst, at opsigelsesrunderne hos Arla og DuPont har medført opsigelse af 10 medarbejdere som er medlem af enten vores forening eller Dansk Mejeriingeniør Forening. Hos SPX har sekretariatet ikke været i aktion i denne omgang.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at opfordre foreningens medlemmer til hurtig kontakt til sekretariatet når og hvis der er opsigelser i farvandet. Som enkeltperson bliver man naturligvis berørt og usikker i situationen, for de fleste heldigvis en sjælden situation, og derfor er det nyttigt og givtigt med support fra foreningen. Husk hurtig hjælp er dobbelt hjælp.

Typiske spørgsmål som dukker op er:

1. Er din opsigelse varslet efter gældende regler?
2. Er du fritstillet, og hvad betyder det helt konkret?
3. Er din opsigelse sagligt begrundet?
4. Skal du holde ferie i din opsigelsesperiode?
5. er du berettiget til fratrædelsesgodtgørelse?

Feedback på sekretariatets proaktive rolle ved disse store afskedigelser hos Arla og DuPont har været særdeles positiv. Indsatsen har været meget værdsat.

Når vi lader blikket falde på ledighedstallene for de af foreningens medlemmer, som er arbejdsløshedsforsikret hos FTF-A, så kan vi konstatere, at ledighed i vores gruppe er på 6 fuldtidsansatte, svarende til en ledighedsprocent på 1,1. Et ganske pænt tal, når vi sammenligner os med FTF-a's totale ledighed, som er på 3,5%. FTF-A tallene er august-tal.

Uanset at vores ledighedstal er på 1,1% svarende til 6 ledige, så vil jeg gerne fremhæve, at vi som forening til fulde forstår den udfordring og frustration, som ledige medlemmer oplever, når de står i situationen, og jeg vil gerne understrege, at vi trods det generelle billede, naturligvis er opmærksomme på dem, som er berørt af ledighed og håber det bedste i jagten på det næste job. En opfordring skal være at sikre kontakten til netværket.

Foreningens socialrådgiverordning hos FTF har været aktiveret i 4 sager. Godt at vi har support og backup til medlemmer, som har brug for en hjælpende hånd på dette område, love og regler strammer til, om jeg så må sige. Igen skal der lyde en kraftig opfordring til at søge hurtig hjælp når/hvis situationen opstår.

På overenskomstområdet har vi som forening et ganske fint samarbejde med Mejeribrugets Arbejdsgiverforening/Dansk Industri og deres medlemmer – altså vores arbejdsgivere. De eneste "hængepartier" vi har i forhold til overenskomsten er afgrænsningen af dækningsområdet, helt konkret betyder det, at vi af og til møder funktionærer på Arlas mejerier, som mener at de er berettiget til at blive omfattet af vores overenskomst, men hvor arbejdsgiverne mener, at funktionærer skal ansættes på fri aftale. For at blive overens om grænseproblematikken er der aftalt møde mellem overenskomsten parter, men de trækker processen lidt ud fra den anden side.

Desuden blev foreningen her før sommerferien kontaktet af Mejeribrugets Arbejdsgiverforening

med henblik på ny formulering, detaljering, layout og sprog i vores standardkontrakt. Efter at Fie og vores advokat Mogens Juhl har nærlæst kontrakt-oplægget fra arbejdsgiverforeningen har vi besluttet at aktivere foreningens overenskomstforhandlingsudvalg for next step fra vores side.

I sidste års beretning berørte vi O-timeområdet, i det at Arla Foods nedskrev overenskomstanstansatte medlemmers O-timekonto til max. 37 timer i foråret 2015, uanset tidligere timetal på kontoen. Med overenskomsten i hånden lykkedes det os at få O-timekontoen rullet tilbage og et tilsagn fra Arla Foods om at gå i dialog med de overenskomstanstansatte funktionærer om afvikling eller udbetaling af O-timerne.

Fra foreningens side ser vi ovennævnte "hændelse" omkring O-timekontoen som et godt eksempel, hvorfor det også her var nyttigt at være dækket af vores overenskomst. Som det ses af sekretariatets opstilling og beregning, så var 100 af vores medlemmer berørt af "tvungen" nedskrivning, 7700 timer var i spil, omregnet til penge var det 1,9 mio. kroner, som vores kollegaer og medlemmer havde i spil. Sat på spidsen så fastholdt foreningens involvering de 7700 timer eller 1,9 mio. i medlemmernes favør. 1,9 mio. kr. svarer i runde tal til 1½ års kontingent fra os medlemmer til foreningen.

På pensionsfronten har vi fra foreningens side et super godt samarbejde med AP Pension. Vi oplever AP og deres folk som utrolig nærværende, engagerede og synlige. Igen og igen vil vi fra Hovedbestyrelsens side opfordre alle foreningens medlemmer til at være over deres pensionsordning, således at den enkelte pensionsordning er tilrettet og tilpasset den enkelte. Det betaler sig. Regler og alder på pensionsområdet er blevet hot politisk stof på Christiansborg, for at sikre vores velfærd som de siger. 2025-rejsen har også pensionsstof på agendaen.

Som det fremgår af skemaet- Folkepension, så er der efterhånden 3-4 år i spil, når man taler om tilbagetrækningsalder. Er man født før 31. december 1953 er alderen for folkepension 65 år, er man født i 1. halvår af 1967 er den forventede folkepensionsalder 69 år, blot for at understrege vigtigheden af en "god" pensions- og forsikringsordning hos AP.

Fra Hovedbestyrelsens side vil vi på det kraftigste opfordre medlemmer og kollegaer til at gøre brug af muligheden for ansættelse i henhold til overenskomsten mellem Mejeribrugets Arbejdsgiverforening og Foreningen af mejeriledere og funktionærer, når man er ansat i overenskomstens dækningsområde- fordelene er mange. Sikkerhed i ansættelsen, man ved hvad man har, ændringer i overenskomsten/ansættelsen kan kun ske efter forhandling og ikke blot en ændring i en personalehåndbog, pensionsordning. Ulemperne ved overenskomstanstansættelse kommer vi hurtigt over, for der er ganske enkelt ingen. Selvfølgelig skal man være medlem af vores forening for at kunne bruge vores overenskomst, som bekendt er prisen for et medlemskab af FMF 1470 kr. efter skat, og så får man jo masser af value for money fra de andre foreningshylder.

Lige en reminder – dobbeltmedlemmer som er ansat på mejerierne inden for dækningsområdet er naturligvis også omfattet af overenskomsten og alle de nævnte fordele.

Som omtalt sidste år har Mejeribrugets Samarbejdsforum, hvor Fie repræsenterer vores forening, nedsat en arbejdsgruppe bestående af Arla ansatte, som skal komme med en anbefaling til, hvordan Arlas koncernsamarbejdsråd skal sammensættes og hvordan rådet skal arbejde. Bjarke har, som repræsentant for Arlas danske ledere og hermed foreningens medlemmer, haft sæde i den nedsatte arbejdsgruppe.

Bjarke har i samarbejde med Tommas Neve fra ASIC og som repræsentant for specialisterne kæmpet en brav kamp for, at vi som specialister og ledere kan blive repræsenteret i Arlas danske samarbejdsråd,

for herved at få et talerør for specialister og ledere i denne del af Arlas organisation.

Efter en række møder og forhandlinger i den nedsatte arbejdsgruppe er meldingerne fra Bjarke, at repræsentanterne fra mejeribrugets fællesoverenskomstspartner ikke betragter ledere- uanset niveau- som medarbejdere og derfor ikke ønsker repræsentation af funktionæransatte ledere på medarbejdersiden i Samarbejdsrådet.

Specialister vil kunne indgå i samarbejdsrådet, hvis Arla Foods vil udvide med ekstra pladser. Bestemt en noget underlig situation for os ledere at blive erklæret for uønsket. I forhold til samarbejdsrådet kommissorium ser vi ingen modstridende interesser i forhold til rådets arbejde i det daglige – tværtimod ser vi, at vi både som specialister og ledere kan styrke medarbejdersiden i samarbejdsrådet. Arbejdet er ikke afsluttet endnu og processen kører videre med et møde her i oktober. Der arbejdes på at finde en løsning, men umiddelbart ser det vanskeligt ud i forhold til os ledere.

Når Fie kommer på podiet og gennemgår niveau for juridisk og sekretariatets bistand til foreningens medlemmer, så vil I se en støt stigende tendens for medlemssager. Ikke nødvendigvis en masse store tunge sager, men lidt her og der som gnaver på den ene eller anden måde. Fra Hovedbestyrelsens side ser vi med en vis bekymring på denne trend med flere faglige/juridiske sager. Med den ene hånd siger vi helt naturligt, at det blandt andet er det som foreningen er til for, med den anden hånd synes vi, at det på godt jysk er træls, at vi ser denne tendens. Ingen tvivl om at arbejdsmarkedet er i bevægelse, vi ser vel en lille begyndende amerikanisering, når det gælder ansættelsesforhold for specialister og ledere. Vi får en mere performance, KPI og systemdrevet verden på godt og ondt. Fra Hovedbestyrelsens side vil vi gerne opfordre til, at vi i mejeribranchen sikre den rigtige, nødvendige, rettidige dialog og forståelse, således at vi på bedste vis har det gode og sunde samarbejds-klima i både medgang og

modgang. Ingen skal være i tvivl om, er der en medlemssag, så stiller foreningen op med støtte og vejledning til os medlemmer.

Fra vores søsterorganisation Dansk Mejeriingeniør Forening meldes der om en markant stigende tendens på medlemssager, store som små. Foreningen og sekretariatet vil "manage".

Årets temadag for kredsbestyrelserne, hovedbestyrelsen og sekretariatet blev afholdt hos SPX i Silkeborg den 15. marts.

Under temaet "På rette kurs" var vi små 25 bestyrelsesmedlemmer fra det ganske land, som satte aktuelle emner til debat. Fra Hovedbestyrelsens side ser vi temadagen som et midtvejsmøde, hvor vi dyrker netværket, udveksler synspunkter, får luftet både nye og gamle tanker og ideer.

Temaerne som blev debatteret og efterfølgende sat i gruppearbejde var:

Medlems- og hvervemøder på mejerier
Mælkeritidende – udfordringer og muligheder
Mejeriteknologuddannelsen nu og i fremtiden
Mejerifolk uden Grænser

Som ekstern indlægsholder havde vi besøg af Helle Thastum fra Erhvervsakademiet Lillebælt.

Fra SPX's side blev vi rigtigt godt modtaget, i mødelokalet fik vi info og intro til SPX og efterfølgende var der rundvisning i montagehallerne, hvor der var rige muligheder for at sparke dæk, sidst men ikke mindst var vi på besøg i SPX's pilothal-forsøgsmejeri, bestemt et ganske imponerende "setup" med masser af muligheder. Lidt til ganen blev det heldigvis også til fra SPX's side.

Fra Hovedbestyrelsens skal der lyde en stor tak til SPX for husly, forplejning og rundvisning. Til kredsbestyrelsernes medlemmer skal der ligeledes lyde en tak for fremmødet og engagementet i mødets temaer.

Som omtalt drøftede vi medlemsudviklingen i vores forening under 2016 temamødet.

Medlemsudviklingen er til enhver tid et fokusområde for bestyrelserne i foreningen. Medlemmer er vores forenings største aktiv, og byggesten for vores mangeartede aktiviteter, såre simpelt er det. Ingen medlemmer ingen forening, ingen forening ingen aktivitet, ingen aktivitet ingen netværk.

Fra Hovedbestyrelsens side ser vi med stor tilfredshed på medlemsudviklingen i vores forening. Som kurven viser er vi dags dato 891 medlemmer, heraf 635 aktive medlemmer. En rigtig god trend siden 2010 – hvor vi på et temamøde besluttede os for at gå efter 100 nye aktive medlemmer - et mål som er passeret for nogen tid siden. Tusinde tak til foreningens medlemmer for støtte og opbakning, tak fordi I alle er super gode ambassadører for vores forening. Tak for et stærkt bidrag til netværket og sammenholdet i Mejeridanmark, det er der brug for.

Med disse ord i mente så har vi stadig masser af ledige medlemskaber, ingen tvivl om, at vi stadig har mange gode kollegaer i Mejeridanmark, som vil kunne bidrage til netværket med en indmeldelse i vores forening og samtidig sikre sig gode ansættelsesforhold, herunder pensionsordning og adgang til alle foreningens ydelser og tilbud. Inviter jeres kollegaer ombord i netværket.

Mælkeritidende vores hæderkronede blad fik vi ligeledes vendt og drejes på temamødet. Efter en årække med en ok økonomi uden at være prangende, så blev det økonomiske resultat i det forgangne år blodrødt. Heldigvis har Mælkeritidende en fornuftigt kapital til at stå i mod med. Gennem de senere år er der blevet optimeret på udgivelsesomkostninger ved et super godt arbejde fra redaktionen. Der hvor vi er udfordret er på indtægterne fra annoncesalg samt salget af stillingsannoncer. Fra Mælkeritidendes bestyrelse har vi et stærkt ønske om som minimum at fastholde bladets nuværende format og fastholde 14 dages udgivelsesfrekvensen for herved at være nyhedsbærende og attraktiv for stillingsopslag.

Efter grundig debat, dialog og analyser i Mælkeritidendes bestyrelse blev det besluttet at øge aktiviteterne og forhåbentligt indtægterne i Mælkeritidende, ved her pr. 1/9 at købe og viderefører Winther Communication, som tilbyder en bred palette af kommunikationsydelser, som I ser listet her. Virksomheden har et antal kunder, som forsætter i det nye setup, og derudover forventer vi, at kunne videreudvikle forretningsområdet. Lars Winther er fra samme dato blevet ansat i Mælkeritidende for både at arbejde på bladet og med kommunikationsopgaver i Winther Communication. Parallelt vil Isabel Sande Frandsen, som hidtil har været ansat på nedsat tid i sekretariatet – som projektkoordinator i Mejerifolk uden Grænser, indgå i teamet omkring Winther Communication. Velkommen til Lars og kontakt endelig Winther Communication, hvis I skulle have en kommunikationsopgave, som skal løses.

Hvor muligt vil vi være taknemmelige for bare et lille skub på annoncesiden – på forhånd tak for hjælpen.

Som det ses af planchen modtager vi som medlemmer af FMF og DMF faktisk ret meget god kommunikation fra Mælkeritidende og vores forening.

Som forening har vi også stor fokus på at sikre, oprethold og udvikle på kompetenceniveauet til vores mejerier. Hvis ikke vi besidder de rette faglige kompetencer på mejerierne og i støttefunktionerne, så er vi ganske enkelt på en glidebane i den forkerte retning.

Et af kendetegnene for dansk mejeribrug skal ganske enkelt være mejerikompetence på et højt niveau gennem hele Mejeridanmark.

For at sikre kompetencen i vores mejeriverden skal vi ganske enkelt yde maksimalt støtte til firkløveret for mejeriuddannelserne nemlig:

- Mejerifaglig efteruddannelse
- Mejeristuddannelsen
- Mejeriteknologuddannelsen
- Mejeriingeniøruddannelsen

Som bekendt er mejeriingeniøruddannelsen kommet i en rigtig god gænge ved en stærk fælles indsats på området.

Mejeriteknologuddannelsen har fået et nyt hjem hos Erhvervsakademiet Lillebælt, fra foreningens side oplever vi en utrolig stor vilje fra Lillebælts side for at få mejeriteknologuddannelsen i det rette flow og ramme. Fra foreningens side gør vi vores bedste for at støtte op omkring mejeriteknologuddannelsen. René Byrgesen fra Fynskredsen sidder i Erhvervsakademi Lillebælts uddannelsesudvalg for jord-til-bord uddannelserne.

For at understøtte mejeriteknologuddannelsen har vi fra foreningens side fået et eksternt bureau til at "tælle" antallet af jobopslag pr. år. Som det ses af kurven, så er der faktisk rigtig mange jobopslag med mejeriteknolog- 2013=55 opslag, 2014=60 opslag, 2015=70 opslag, 2016 so fare=38-39 opslag. Med disse tal i mente, så må vi konstatere at der er en rigtig god efterspørgsel efter mejeriteknologer og hermed utrolig gode jobmuligheder for folk med en mejeriteknologuddannelse. Vi skal ganske enkelt have noget speed på optaget til mejeriteknologuddannelsen på Lillebælt.

Lad os herfra delegeretmødet opfordre 15-20 af vores dygtige mejerister til at søge mod Lillebælt. Behov og jobbene er der.

Mejeristuddannelsen skal vi også holde et vågent øje med. Antallet af udlærte mejerister er på +/- 60 nyudlærte mejerister pr år. Et tal som ligger noget under den anbefaling på 80 mejerister pr år, som det Faglige Udvalg sætter op. Lige i disse dage og uger arbejdes der ihærdigt på at få årets kvote for nye lærlingekontrakter på plads. Branchen har en aftale om, at der skal indgås 80 uddannelsesaftaler pr. år men disse 80 uddannelsesaftaler betyder desværre, at vi grundet frafald under uddannelsen kun ser ca. 60 nye mejerister pr. år. De sidste par

års turbulens på Kold College's mejeriafdeling har helt givet heller ikke været givende for mejeristuddannelsens rygte og omdømme i en periode, hvor det er vanskeligt at finde nye lærlinge. Efter sigende så skulle der være fremdrift at spore på Kolds mejeriafdeling, ingen tvivl om at branchen følger udviklingen tæt i Kolds mejeriafdeling.

Som det fremgår af artiklen fra Landbrugsavisen her i juli 2016 står gode gamle Dalum Landbrugsskole godt, når det drejer sig om elevtrivsel. Dalum Landbrugsskole opnår den næsthøjeste elevtrivsel blandt samtlige erhvervsskoler i Danmark. Godt gået Dalum, måske er der basis for lidt sidemandsoplæring på den store uddannelsesmatrikel i Dalum – blot en tanke.

På efteruddannelsesområdet er der et ret godt program sat i søen. Med den nye overenskomstbestemte uddannelsesfond i ryggen er der en helt unik chance for at "booste" indsatsen for efteruddannelser af mejeriernes personalegrupper.

Ingen tvivl om at vi som ledere og funktionærer har et kæmpe stort medansvar for at vi i Mejeridanimark til enhver tid har det rigtige kompetenceniiveau på alle pladser i mejerierne samt at vi har en passende pulje af friske, nye og veludannede mejerifolk at trække fra, når vi skal udvikle vores branche.

Derfor en kraftig opfordring fra Hovedbestyrelsens side om at støtte op omkring vores firkløver i uddannelsessystemet – også i krisetider – tak.

Under punktet eventuelt får vi Rene Fredgaard på podiet for at give en "state of the nation" på Mejerifolk uden Grænser.

Fra Hovedbestyrelsens side er vi på vegne af dansk mejeribrug både glade og stolte over den opbakning vi har fået til at få Mejerifolk uden Grænser på benene. På rekordtid var der 300 medlemmer som meldte sig under fanerne for den nye forening. Flot opbakning. Jeg er ret sikker på, at Rene har indmeldingskort med her til Hotel Opus, hvis der skulle

være et par enkelte som vil støtte en god sag med et medlemskab. Næste step for organisationen bag Mejerifolk uden grænser er at få tegnet virksomhedsmedlemskaber og sponsorater for at stabilisere økonomien i foreningen til gavn og glæde for vores samarbejdspartnere ude i verden, som har brug for en stærk hånd fra dygtige og engagerede mejerifolk.

Endnu engang tak til medlemmer og virksomheder, som har meldt sig under fanerne, der skal ligeledes lyde en tak for indsatsen til de 5 mejerifolk, der har været i felten i Mongoliet.

Nordisk Mejeriteknisk Råds samarbejde – som har fået sekretariat hos Mælkeritidende – afholder den 7. – 9. juni 2017 den 44. Nordiske Mejerikongres på Axelborg i København. Kongressen har temaet Adding Value, og der arbejdes på mange fronter for at stable et godt program op omkring kongressen.

Mejeriingeniør Grith Mortensen er formand for programkomiteén, og jeg er fuldstændig overbevist om, at vi med Grith ved roret, og en top tunet programkomite, vil få sammensat et ambitiøst konferenceprogram, hvor alle vil kunne hente ny viden og kompetencer. Grith fortæller lidt om opgaven i en lille artikel, som I finder i jeres mapper, og hvis I ikke har læst den – så er muligheden der stadig!

Vi har åbnet kongressens hjemmeside – www.nordicdairycongress.com – og her kan I løbende følge med, ligesom vi naturligvis vil informere og invitere jer til kongressen, når den tid kommer.

Vi håber at se rigtig mange af jer til nogle seriøse og fagligt ambitiøse dage, hvor mejeriforskning, mejeriteknolog, anvendelse men også netværksarbejde er i fokus.

For at få økonomien til at hænge sammen i Nordisk Mejerikongres 2017 er vi så heldige at få en række virksomheder i folden som sponsorer. Chr. Hansen er hovedsponsor – guld sponsor på kongressen,

som sølv og bronze sponsorer har Alectia, Mejeriforeningen, Thise samt Tetra Pak indtil nu meldt sig på banen. Fra Nordisk Mejeritekniske Råds side er vi glade og taknemlige for den støtte og opbakning, som vi får til afviklingen af kongressen i København. Der er selvfølgelig plads til flere sponsorer på sølv- og bronze-pladserne. Så vi håber selvfølgelig, at flere virksomheder melder sig på banen.

Der skal ligeledes lyde en tak til Grith og programkomiteen samt sekretariatet for jeres store engagement i 2017-kongressen på Axelborg.

Fra de bagvedliggende foreninger:

Dansk Mejeriingeniør Forening

Danmarks Mejeritekniske Selskab

Foreningen af mejeriledere og funktionærer

Håber vi selvfølgelig at masser af danske mejerifolk vil sætte kryds i kalenderen 7.-9. juni 2017 og deltage i Nordisk Mejerikongres 2017. Husk at der kan søges legater til Kongressen. Vel mødt på Axelborg 7.-9. juni næste år.

International Food Contest 2015 blev som sædvanligt afviklet i nogle super gode rammer i Herning. Stemningen er høj og humøret godt, når mejerifolk og andet godtfolk mødes til mejeribrugets festdage i MCH. Der dystes på produktsiden, der netværkes, der fortælles gode historier i en lind strøm, når vi mødes i Herning, jo humøret er højt.

Der har været rigtig mange positive tilbagemeldinger fra udstillere og publikum. Samarbejdet med MCH omkring FOOD har fungeret virkelig fint.

Udstillingen er inde i en rivende udvikling, hvor de takter, der blev slået an i 2013 og 2014 med mix af produkter og udstillere gennem hallerne, er det rigtige valg.

En fin rejse udstillingen er på med hensyn til design og opbygning. Landsdækkende TV2/Nyhederne havde fundet vej og lavede en meget lang reportage om Skyr og masser af billeder fra udstillingen og guidet rundtur med madblogger Katrine Langvad til forskellige mejeriprodukter. Kokkelever fra

Kold College, biavlere, vinfolk og andre gode producenter fra FOOD sektoren gav området i hal J3 masser af spændende liv. Kød og fisk var med for første gang, så der er også her masser af udviklingspotentiale.

Lidt statistik:

2800 besøgende, helt nøjagtigt 2736 blev det officielle besøgstal på messen i 2015. I et år hvor udstillingen er "sig selv" er det et pænt tal, der trods snak om krise og tilbagehold giver udtryk for, at messen fortsat er på rette vej.

Mejeriprodukter tilmeldt: 1186 stk., hvoraf 1111 produkter blev bedømt. Flere mejerier fra i alt 12 lande var med.

International Dairy Contest blev vundet af

Taw Valley, UK i kategorien Ost

Holstebro Mejeri tog sig af prisen i kategorien Smør og blandingsprodukter

Slagelse Mejeri blev vinder af kategorien Konsummælk

Rigtig mange fine produkter deltog i Mejeribrugets Gourmetpris. I alt 32 tilmeldte produkter. En række meget spændende produkter blev vurderet af kokke, skribenter og madbloggere. Der var meget skarp konkurrence og en fantastisk innovation blandt de deltagende mejerier. Niveaueet var ekstremt højt, og det var en vanskelig opgave for dommerne, da alle produkter var fremragende.

Vinderne blev:

Smør: Arla Unika Smør, Arla Foods Holstebro Mejeri

Hård ost: Gammel Knas, Arla Foods Nr. Vium Mejeri

Blød ost: Høgelundgård, Arla Foods Høgelund Mejeri

Andre mejeriprodukter: Økologisk Jersey Høsmælk, Naturmælk

FOOD produkter (øvrige produkter): I 2015 var der 131 tilmeldte produkter til bedømmelsen. Et område med masser af andet end mejeriprodukter. Flot område med nytænkning, spændende præsentationer om bl.a. honningfremstilling, og et fint tema med "Det gode frokostbord".

De bedømte produkter fordelte sig på:

Fisk

Kødpålæg

Frugtvin

Druevin

Øl

Krydderurter

Honning

Grøntprodukter

Frugtprodukter

Dertil var der præsentation af brød fra Kohberg

Kolds kokke var med igen i år og lavede mange lækre og spændende retter til publikum, de tager sig godt ud i området. Super at de er med, det giver liv på udstillingen.

På produktstandene havde vi igen uvurderlig hjælp fra mejerieleverne fra Kold og fra produkteksperterne fra mejerierne. Det er med til at give den helt perfekte oplevelse for publikum, når der er bemanding, der kan svare på spørgsmål fra de besøgende.

Tirsdag aften var der inviteret til festmiddag i forbindelse med arrangementet Dinner Event 3,0. Dinner Event er kommet for at blive. Der var god tilmelding med ca. 550 tilmeldte deltager. Super arrangement der var tilrettelagt i samarbejde med Mælkeritidende og MCH. Efter middagen var der mulighed for at danse til det meget veloplagede orkester "Stockcar". De gør det rigtig godt, så der er vist genvalg til dem.

På vegne af vores forening som er medarrangør af Danish International Food Contest, vil vi fra Hovedbestyrelsens side sige tusinde tak for støtte og opbakning til vores Herningudstilling. Takken gælder udstillere af produkter, stande, hjælpere, produkt eksperter, kittelfolk, gæster og ansatte, som på den ene eller anden måde bidrog til International Food Contest. Når vi mødes i Herning får vores faglige stolthed et godt kick, når vi "slentre" rundt mellem vores stolte produkter, sammen med kollegaer og

venner fra branchen. Netværket bliver virkelig passet, plejet og vedligeholdt, når vi mødes i Herning.

Med disse ord vil jeg gerne opfordre til, at Mejeri danmark mødes talstærkt frem med masser af produkter og masser af folk, når vi kalder til International Food Contest og FoodTech 2016, 1.-3. november.

Scenen er sat til 3 gode og spændende dage i MCH, hvor vi skal dyrke "Passion for Dairy" på højt niveau. Vi skal mødes til Dinner Event tirsdag den 1. november, hvor vi i et par timer eller 3 skal hygge os i festligt lag med dejligt mad og husorkestret fra Slagelse Mejeri, "Stockcar" – vel mødt i Herning og på gensyn på stand M9506, som sædvanligt vil Mælkeritidende, Dansk Mejeriingeniør forening og vores forening være repræsenteret med en stand på messen. Sekretariatet og nogle af vores samarbejdspartnere vil være klar til en god dialog med os medlemmer om stort og småt, når vi mødes i Herning. Opfordringen skal derfor være "kig forbi" stand nr. M9506 til en god snak og et smil.

Mejeribrugets Dag 2016 blev også vel modtaget af Mejeri danmark. Et formiddagsbesøg på Albani Bryggerierne, spændende foredrag under temaet "Fokus i Mejeriet – Mejeribruget 2020/25", en kredsudstilling med vores dejlige produkter, 8 stande bemandet med vores bedste leverandører og god madtrylleri/madkunst fra Kolds kokkelever fik den 3. februar 500 mejerifolk til at møde op på Kold College og Dalum Landbrugsskole, for herved at få energi og søge ny inspiration til at møde mejeridagens udfordringer. En rigtig god dag, hvor netværket blev plejet på bedste vis.

Årets sidste kredsudstilling blev den 25. maj afholdt på Esbjerg Mejeri. 200 mejerifolk havde fundet frem til Esbjerg Mejeri, hvor Jan Vrå og hans team velvilligt havde åbnet dørene for kredsudstillingen. Flotte rammer, gode produkter, engagerede mejerifolk, assisteret af kredsudstillingsformand Vagn

Clausen og kittelfolket. Så dyrkes der "Passion for Dairy".

Der skal lyde et stort tillykke til vinderne af produkt-dyrkerne på vores to kredsudstillinger – Passion for Dairy er, når vi mødes til sund konkurrence på kvalitetsparametrene, herved holder vi vores produkter og os mejerifolk i topform. Og i topform skal vi være for at sikre pladsen på hylderne til vores produkter og gøre os fortjent til kundernes gunst og anerkendelse.

Sund konkurrence og netværk er bestemt også på agendaen, når danske mejerifolk mødes til Mejerigolf turnering. Årets runde mejerigolf blev afholdt på banerne hos Hammel Golf Klub. 62 mejerifolk mødte forventningsfulde frem til dyst i Hammel. Fra kollegaer i Viby har jeg hørt, at det var en god dag i Hammel. Godt spil og masser af snak og netværk. Sidst men ikke mindst var der masser af præmier til vinderne af de 3 rækker.

God eller dårlig til golf, uanset hvad havde alle det store smil på, da der blev serveret Ryå Is udformet som ikke mindre en end golfbane. Fra Mejerigolfens turneringsledelse ved Allan Holst meldes det, at næste års turnering afholdes den 18. august 2017. Sted ukendt for nuværende. Vil I se mere, så kig på www.mejerigolf.dk

På vegne af Hovedbestyrelsen vil jeg gerne sige tusinde tak for opbakningen til branchens arrangementer, store som små. Ingen tvivl om at netværk, fagligt og socialt er med til at gøre en forskel, er med til at øge arbejdsglæden og motivationen i en travl og udfordrende hverdag. Mejerikulturen skal passes og plejes, det har vi alle et ansvar for at bidrage til.

Vi har også en del foran os i dette efterår – og her vil jeg fremhæve Generalforsamlingen i Mejerifolk uden Grænser, som afholdes den 6. oktober på Hotel Legoland i forlængelse af seminar om procesoptimering som Mejeriteknisk Selskab afholder. Inden

selve generalforsamlingen i Mejerifolk uden Grænser er der virksomhedsbesøg på Nørup Mejeri. En måneds tid senere er det International Food Contest og Dinner Event, som slår dørene op den 1. november. Den 23. november holder MIA den årlige arbejdsmiljøkonference i Kolding og årets sidste arrangement bliver Mejeriteknisk Selskab, som den 8. december holder seminar om "Sunde Mejeriprodukter".

I har her hele kalenderen – men finder den også på Mælkeritidendes hjemmeside.

2017 byder også på et ambitiøst program. I har fået hele kalenderen i jeres mapper – og her fra vil vi fremhæve nogle få ting. Der inviteres til Mejeribrugets Dag den 1. februar, Mejeriforskningens Dag den 2. marts i Billund og Mejeribrugets Forårsfest den 11. marts. Som nævnt afholdes Nordisk Mejerikongres den 7. – 9. juni, og i efteråret vil International Food Contest flytte til at blive afholdt først i oktober sammen med HI-messen den 3.-5. oktober. Det medfører, at delegeretmøde til næste år afholdes den 4. november. Til gengæld rummer planen for 2017 ikke en studietur – den vender først tilbage i 2018.

"Small country – big in food".

"I fællesskab er vi stærkere end hver for sig", med disse citater fra Lone Ryge Olsen, direktør i Danish Food Cluster, i mente, så er det godt at se, at trods krise og særdeles vanskelige vilkår i alle led af kæden fra jord til bord, så lykkedes det de 50 større fødevarerproducerende virksomheder i Danmark at øge omsætningen med 9 mia. kroner og beskæftigelsen med +2500 personer fra 2014 til 2015. Bestemt en præstation i et nærmest umuligt marked. Et marked hvor der er stor ubalance i mellem udbud og efterspørgsel, et marked hvor de rå markeds kræfter får frit spil.

Vi ved alle, at den øgede mælkeproduktion skal afsættes på fjerne destinationer, hvor befolkningstilvæksten kommer, hvor købekraften er stigende, bestemt ikke en let opgave for dansk mejeribrug.

Dansk mejeribrug er kendt for at levere høj kvalitetsprodukter til alverdens forbrugere. Vi har høj kvalitetsråvare, vi har teknologien og de rette mejerifaglige kompetencer til at levere overalt i verden.

Som mejerifolk har vi altid sat baren højt, ingen tvivl om at vi i fællesskab skal have baren hævet et par trin for at få vores produkter til at bide sig fast på de globale hylder. Forbrugerne og myndigheder i alverdens fjerne lande stiller bare højere krav, end vi er vant til. Her skal vi huske, at vi i vores del af verden er født og opvokset med mejeriprodukter i stride strømme, hvorimod mange af de nye forbrugere ikke er vant til mejeriprodukter og derfor stiller større krav og er mere skeptiske.

Vi vil og skal have flere mejeriprodukter sendt i retning af foodservice og foodindustri, her møder vi højprofessionelle organisationer, som også rykker baren i forhold til os, fordi de møder større og strengere krav fra deres kunder.

Ingen tvivl om at vi skal lytte og måske lytte endnu mere til vores kunder og forbrugere – going forward, vi skal udfordre og passe på ordene, "det er godt nok" – "de kan forstå" – "det ved vi bedre" – "de bliver klogere" - når vi er ærlige mod os selv og hinanden, er vi nødt til at erkende, at vi let kan falde i og bruge nævnte ord og fraser.

Som producenter af fødevarer og for os mejeriprodukter i en verden, hvor udbuddet af varer er større end efterspørgslen, så er vi i købers marked. Kravene stiger dag for dag og priserne på standardvare og ydelser falder dag for dag, sådan er præmisserne. Når vi hver især selv sidder i indkøbs sædet, så elsker vi situationer, hvor vi er i købers marked. Som dygtige mejerifolk i alle led, så skal vi ganske

enkelt erkende og acceptere, at alverdens kunder ikke har samme præferencer for smag, kvalitet og funktionalitet. For vores del af verden betyder kvalitet et og for andre dele af verden betyder kvalitet noget ganske andet. Ingen tvivl om at vi står ved et vadested på dette område.

Vi må acceptere, at kunder og forbrugere på vores hjemmemarked og nærmarked ser kvalitet i en optik, hvor basisfødevarer sikkerhed er en 110% selvfølge, ikke til diskussion om jeg så må sige, og derfor drejer fokus kraftigt i mod nærhedsprincip, dyrevelfærd, produktionsformer, så som økologi og GMO-fri, back to basic på nogle områder, således at produkterne bliver med færre og "renere" ingredienser og hjælpestoffer, samtidig med at der kræves spændende forpackninger som både beskytter produkterne, har en god brugervenlighed og reducere madspild.

Når vi kommer ud i verden med vores mejeriprodukter, skal vi helt enkelt vænne os til at jo fjernere marked, jo strengere krav, jo mindre eller nærmest ingen plads til variationer.

Artiklen fra Arla's interne blad, Closer to Arla, stiller helt skarp på, hvad det betyder at levere til fjerne markeder – i dette tilfælde Kina. Kineserne stiller høje krav, siger produktionschef Kim Kristensen, hvilket har betydet ændring af masser af arbejdsgange og procedure for medarbejderne på Esbjerg Mejeri. Her er nøgleordene omstillingsparathed og samarbejde i hele organisationen. Heldigvis har dansk mejeribrug en utrolig omstillingsparathed til at passe kundernes krav og forventninger. Vi har igennem årene lært os at arbejde med certificering, strenge krav fra kæderne, specielt har vi lært meget fra UK-retail. Vi har i mange mange år sendt produkter til Japan. Jeg er ret sikker på, at danske mejerier som har leveret til Japan i gennem historien har lært japansk grundighed – af og til på den hårde måde.

Når talen falder på kvalitet, kvalitetskrav og fødevarer sikkerhed, så er der bare ingen kære mor. Vi husker alle, da vi her i EU blev ramt af kogalskab for 15 år siden. Som europæer har vi for længst næsten glemt kogalskaben, men det har de ikke i Japan.

Det er først nu her først på året, at de japanske fødevarer myndigheder åbner for importen af oksekød igen. Super godt at Danmark er det første EU-land som får godkendelse til at eksportere oksekød til Japan igen, grundet vores høje fødevarer sikkerhed. Tænk, 15 år ude af markedet, er prisen for en fødevarer sikkerhedsskandale. Det sætter tingene og konsekvenserne i perspektiv. Danske mejeriprodukter skal ganske enkelt være blåstemplet hele verden over. Her har vi et utroligt stort fælles ansvar for, at vi når i mål med dette "must".

Når talen falder på blåstemplingen af dansk fødevarer sikkerhed i Japan, så er det godt at se, at der er "gennembrud" i forhandlingerne omkring frihandelsaftalen mellem Japan og EU. Aftalen vil være milliarder værd for dansk landbrug og fødevarer industrien. Som søjlerne viser, vil fødevarer sektoren opnå 55% af EU's samlede eksportvækst ved frihandelsaftalen mellem Japan og EU. Derfor skal dansk mejeribrug og vores produkter være i Japan og i selvfølgelig også i andre lande.

Fra Hovedbestyrelsens side ser vi et stærkt dansk mejeribrug, som er klar til at møde de skærpede krav fra kunder og forbrugere på hjemmemarkedet, på eksportmarkedet nært eller fjernt. Vi har en mejeristruktur som kan klare udfordringerne fra kvalitetsbevidste forbrugere, uanset om vi taler om produkter fra store mainstream-mejerier og -produktionslinjer; om vi taler om mejerier, som har specialprodukter som deres fokusområde eller om vi taler om produkter fra micromejerier som pibler frem. Vi kan og skal dække hele paletten fra dansk mejeribrug for at opnå forbrugernes gunst og anerkendelse. Det står vi os ganske enkelt bedst ved på den lange bane. En anerkendelse eller bekendelse

er det bestemt, når Carlsbergs marketingschef siger, at det at der er vækst i specialøl-kategorien kan Carlsberg og de andre takke microbryggerierne for. Sidste år blev der lanceret ikke mindre end 1298 nye øl af microbryggerierne. Det er fantastisk for os, for vi var aldrig kommet derhen, hvor vi er uden dem, siger man fra Carlsberg.

Med et kik på mejerikortet melder vi fra dansk mejeribrug klar til at møde kunder og forbrugere i øjenhøjde. Vi har et godt og alsidigt mejeribrug – going forward.

I fællesskab er vi stærkere end hver for sig, når det gælder at sikre blåstemplingen af vores produkter. Vi har alle et kæmpe ansvar, som dygtige mejerifolk skal vi være klar til at møde den globale mejeriverdens udfordringer. Fra Hovedbestyrelsens side vil vi opfordre til, at vi i alle led af kæden gør vores yderste for at fastholde begrebet ”Small country – big in food”, for herved at udvikle vores branche til ”next step”. Vi husker KPI’erne: mælkepris og mælkemængde – giver gode, sunde og sikre arbejdspladser til alle ansatte i mejeriindustrien.

Lad os lige vende tilbage til Vikingernes Kongespejl: **Vær flittig:** væn dig til altid at være flittig som muligt, dog ikke sådan at du ødelægger dit helbred. **Vær glad og venlig:** væn dig til ikke at være bedrøvet, da et bedrøvet sind er et sygt sind. Du skal altid være venlig og glad, ligevægtig og ikke lunefuld. Bestemt gode og kloge ord, som vikingerne nedfældede for 700-800 år siden. Ingen tvivl om, at vi alle skal være flittige, glade og venlige. Det er vi også, men når vi lever i en tid, hvor der er ”pres på kedlerne”, tingene går stærkt og kan af og til virke lidt uoverskuelige. Vi er på hele tiden, vi skal som medarbejdere og ledere passe på, at vi ikke hele tiden er i overhalingsbanen og får ”overload”-knappen til at lyse konstant.

Som Stine Bosse siger ”tag styringen over dit eget liv”, med smartphone og tablet har vi vores kontor på os hele tiden, og vi kan arbejde uafbrudt. Men vi skal ikke lade de digitale produkter styre vores liv. Vi er nødt til at sætte nogle hegnspæle – grænsen mellem arbejde og fritid flyder ud. Vi er i alarmberedskab hele tiden. Vi lever i en tid, hvor det er blevet den enkeltes ansvar at håndtere og administrere de flydende grænser mellem arbejde og fritid. Ingen tvivl om, at denne udfordring er særlig stor for mange ledere, specialister og funktionærer. Arbejdsbyrden er stigende og vi presser hinanden, en udvikling som er kommet for at blive. Det rullende kontor, den digitale verden giver masser af muligheder og spændende job og jobfunktioner ingen tvivl om det.

Vi bliver ved med at tro, at vi skal mestre, fixe og håndtere alting, skriver Kristeligt Dagblad i en artikelserie om Liv og Sjæl. Fra Hovedbestyrelsens side vil vi gerne opfordre til, at vi griber Stine Bosse’s ord om at tage styring over eget liv og få sat nogle hegnspæle med i vores ”way of working”. Vi skal hver især holde os i gamet til gavn og glæde for os selv, vores familie og vores arbejdsgivere. Det fortjener vi alle, der skal ikke tabes nogen på denne konto, husk at hjælpe hinanden som gode kollegaer og gode medmennesker.

Som afslutning vil vi fra Hovedbestyrelsens side slå en tyk streg under, at det vi som forening skal have i fokus er os medlemmer, ingen medlemmer, ingen forening – sådan er det.

Foreningens mangeartede aktiviteter har ganske enkelt til formål at sikre, at vi som medlemmer har gode, sunde og sikre arbejdspladser. At vi har et stærkt netværk, som kan sikre os medlemmers indsigt og indflydelse hvor det er påkrævet. At vi medvirker til at udvikle dansk mejeribrug til fælles gavn og glæde. Foreningen skal være klar til action med sikkerhedsnettet, når og hvis vi som medlemmer kommer i vanskelig og uoverskuelige situationer. Som forening har vi meget på hylderne, køb ind til produkterne på foreningshylderne, mangler der

noget på hylderne eller skal sortimentet justeres eller fornyes, så giv lyd til sekretariatet, kredsbestyrelserne eller Hovedbestyrelsen.

Foreningen af mejeriledere og funktionærer skal passes og plejes, den skal vedligeholdes, det har vi som ambassadører for vores forening en forpligtigelse til at bidrage til.

Igen i år vil vi fra Hovedbestyrelsens side opfordre foreningens medlemmer til at søge råd og vejledning hos Fie og hendes medarbejdere, når og hvis der opstår behov herfor.

Med disse ord vil vi fra Hovedbestyrelsens side ønske foreningens medlemmer og Mejeridanmark god vind i det kommende år. God arbejdslyst.

Afslutning

På vegne af hovedbestyrelsen vil jeg gerne afslutte beretningen her på vort delegeretmødet med at takke foreningens medlemmer for støtte og opbakning til vores aktiviteter. Vi håber at I alle vil fortsætte som gode ambassadører for vores forening. Der skal ligeledes lyde en takt til foreningens samarbejdspartnere, som vi igennem året har haft et godt og givtigt samarbejde med. Et samarbejde som vi fra Foreningen af mejeriledere og funktionærer sætter utrolig stor pris på, både i det daglige men også i forbindelse med afviklingen af vores forskellige aktiviteter. Samarbejdet i stort og småt gennemføres og udføres med gensidig respekt, åbenhed og ærlighed.

Det drejer sig om:

- Dansk Mejeriingeniør Forening
- Mejeribrugets Arbejdsgiverforening/DI
- AP Pension
- FTF/FTF-A
- Foreningen af Danmarks Privatmejerier
- Dansk Oste- og Smørforening

- Kold College
- Erhvervsakademi Lillebælt
- Organisationerne i MIA
- Danmarks Mejeritekniske Selskab
- Industrigruppen bag Mejeriingeniør-uddannelsen
- Landsmejeriudstillingen/International Food Contest
- Mejeriforeningen
- Mejerierne og mejeriselskaberne og alle deres ansatte.

Sekretariatets medarbejdere med Fie i spidsen skal have en stor tak og anerkendelse for den indsats og positive indstilling, I har haft til de mangeartede opgaver, som I har løst på bedste vis. Dette gælder bestyrelsesarbejde og i særdeleshed det arbejde, der udføres til gavn og glæde for os medlemmer på forskellig vis.

Tusinde tak til jer i sekretariatet og Mælkeritidende på Munkehatten.